

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **M.. A.. M. A.**, bývajúceho v B., proti žalovanému **P. spol. s r.o.** so sídlom vo V., v dovolacom konaní zastúpenému Advokátskou kanceláriou M., **o splnenie povinnosti zaplatiť 53 110,27 eur s príslušenstvom**, ktorá vec bola vedená na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 11 C 21/2009, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 26. februára 2010 sp.zn. 5 Co 2/2010, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 26. februára 2010 sp.zn. 5 Co 2/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin (súd prvého stupňa) rozsudkom z 26. mája 2009 č.k. 11 C 21/09-65 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 53 110,27 eur, zmluvnú pokutu vo výške 5 % mesačne zo sumy 53 110,27 eur od 30. júna 2005 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 6 % ročne zo sumy 53 110,27 eur od 30. júna 2005 do zaplatenia a náhradu trov konania. Žalovanému uložil aj povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že vec prejednal v neprítomnosti žalovaného, ktorému bolo predvolanie na pojednávanie doručené náhradne v zmysle ustanovenia § 48 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, zákona č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov (O.s.p.).

Proti rozsudku súdu prvého stupňa žalovaný podal odvolanie, v ktorom okrem iného uviedol, že opravný prostriedok podáva včas, pretože rozsudok súdu prvého stupňa osobne prevzal na súde až 10. novembra 2009. Tvrdil, že konaním a rozhodnutím súdu prvého stupňa

mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože na adrese uvedenej v obchodnom registri má riadne označenú poštovú schránku zriadenú v súlade s poštovými podmienkami a zásielky od iných odosielateľov preberal bez problémov.

Krajský súd v Žiline (odvolací súd) uznesením z 26. februára 2010 sp.zn. 5 Co 2/2010 odvolanie žalovaného odmietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. majúc za to, že žalovaný ho podal oneskorene. Vychádzal z toho, že rozsudok súdu prvého stupňa bol žalovanej právnickej osobe doručovaný dňa 8. júna 2009 na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri. Zásielka ale bola dňa 11. júna 2009 vrátená súdu prvého stupňa s poznámkou doručovateľa pošty, že adresát je neznámy. Dospel k záveru, že na uvedené zistenie treba aplikovať ustanovenie § 48 ods. 2 O.s.p. upravujúce náhradné doručenie písomností určených právnickým osobám, to znamená, že zásielku bolo potrebné považovať za doručení uplynutím tretieho dňa od vrátenia nedoručenej zásielky súdu, a to aj vtedy, ak sa ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvedel.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku žalovaný vyvodzuje z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom a rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vytýka odvolaciemu súdu, že pri posudzovaní včasnosti podania odvolania vychádzal iba z textu ustanovenia § 48 ods. 2 O.s.p. bez zohľadnenia jeho tvrdenia, že poštový doručovateľ predmetnú zásielku nedoručoval podľa platných právnych predpisov. Podľa žalovaného bolo treba za ústavne konformnú považovať takú interpretáciu ustanovenia § 48 ods. 2 O.s.p. „pri ktorej by súd trval na tom, aby sa účastníkovi konania vhodilo do schránky oznámenie, že mu bola doručovaná zásielka do vlastných rúk, prípadne že táto zásielka sa tiež vhodí do doručovacej počtovej schránky, pričom táto skutočnosť by sa oznámila súdu a od jej prebratia a uplynutí 3 dní by sa považovala zásielka za doručení, ale nikdy nie postup, aký bol zrealizovaný v tomto prípade, kedy dovolateľ až z exekučného konania sa dozvedel, že sa voči nemu nielenže viedlo sporové konanie, ale že už bolo aj právoplatne skončené, a to bez jediného náznaku pre neho, že sa nejaké konanie vedie“. Podľa žalovaného k takému výkladu zaväzuje súd priamo čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Navrhol z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Žalobca navrhol dovolanie žalovaného zamietnuť. Uviedol, že podľa jeho názoru doručenie rozsudku súdu prvého stupňa bolo v súlade so zákonom. Žalovaným prezentovaný výklad nemá oporu v zákone.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania, keďže dovolaním žalobcu je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (§ 243a ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktoré nevykazuje znaky ani jedného z uznesení uvedených v ustanoveniach vyššie citovaných. Nejedná sa o zmeňujúce ani o potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, preto prípustnosť dovolania podľa § 239 O.s.p. neprichádza do úvahy.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne

rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným. Ak je totiž konanie súdu takou vadou postihnuté, je proti jeho rozhodnutiu, majúcemu základ v takomto vadnom konaní, dovolanie prípustné vždy bez ohľadu na formu a spôsob rozhodnutia súdu.

So zreteľom na žalovaným tvrdenú procesnú vadu sa osobitne zamerlal na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle uvedeného ustanovenia treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdom konaní (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.) za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu jeho oneskorenosti, keď záver súdu o tejto otázke nebol správny.

Dovolací súd dospel k záveru, že konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu sú touto vadou postihnuté. Odvolací súd totiž odmietol odvolanie žalovaného, hoci pre také rozhodnutie neboli splnené podmienky.

Právna úprava doručovania v občianskom súdom konaní plní veľmi významnú funkciu. Súd totiž môže konať a rozhodovať len vtedy, ak má riadne preukázané, že účastníci dostali všetky písomnosti, prijatie a znalosť ktorých je predpokladom ďalšieho postupu v konaní, použitia opravného prostriedku, prostriedkov procesnej obrany a ochrany a ďalších úkonov, ktoré je prípustné urobiť len v zákonom alebo súdom ustanovenej lehote. Obzvlášť doručovanie súdnych rozhodnutí vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci, prípadne i vykonateľnosti súdneho rozhodnutia (ak je rozhodnutie vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť). Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok základného konania, odvolacieho konania, ako aj konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Právna úprava doručovania preto plne rešpektuje záujmy účastníkov konania a nevyhnutnosť ich úplného a účinného informovania prostredníctvom tohto procesnoprávneho úkonu.

Vychádzajúc z uvedených zásad treba preto pri výklade a používaní ustanovení o doručovaní písomností účastníkom občianskeho súdneho konania plne rešpektovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Súd musí vykladať a používať príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku o doručovaní v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Súd musí súčasne vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.) a že občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.).

Ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie (§ 48 ods. 2 O.s.p.).

Právna fikcia doručenia, použitá okrem iného aj v citovanom ustanovení § 48 ods. 2 O.s.p. o doručovaní právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, ako nástroj odmietnutia reality právom je nástrojom výnimočným. Aby fikcia doručenia mohla svoj účel (dosiahnutie právnej istoty) splniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, nie je súd oprávnený naplnenie fikcie doručovania konštatovať (porovnaj čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uvedený ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., podľa ktorého štátnu moc možno uplatňovať iba v prípadoch a v medziach ustanovených zákonom, a to spôsobom ktorý ustanoví zákon).

Treba síce súhlasiť so záverom odvolacieho súdu, že úprava náhradného doručenia písomnosti určenej právnickej osobe v ustanovení § 48 ods. 2 O.s.p. vychádza zo záväznosti údajov uvedených v obchodnom registri či v inom registri a že s vrátením zásielky doručovanej na adresu právnickej osoby uvedenu v obchodnom alebo inom registri a uplynutím trojdňovej lehoty od vrátenie zásielky súdu spája predmetné ustanovenie účinky riadneho doručenia písomnosti právnickej osobe, a že pre náhradné doručenie písomností určených právnickým osobám je aplikácia ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. vylúčená, nie však aj

s jeho finálnym záverom, že v predmetnej právnej veci boli splnené podmienky vzniku uvedenej fikcie doručenia.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd nemohol prijať náležitý záver o správnosti náhradného doručenia rozsudku súdu prvého stupňa žalovanému bez toho, aby odstránil rozpor v zisteniach vyplývajúcich z obsahu spisu. Žalovaný v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa (č.l. 73-76 spisu) okrem iného namietal, že postupom súdu prvého stupňa, najmä nesprávnou aplikáciou fikcie doručenia písomností, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že súd prvého stupňa pri hodnotení účinnosti doručenia písomností vychádzal zo správy poštového doručovateľa, že adresát písomností je neznámy. Tvrdil, že táto informácia doručovateľa nie je pravdivá, pretože na adrese uvedenej v obchodnom registri má zriadenú poštovú schránku s riadnym označením názvu a sídla spoločnosti. V rozhodnom období zásielky od iných „adresátov“ (správne zrejme má byť odosielateľov) riadne prebral, resp. vyzdvihol na pošte po oznámení o ich uložení. Dovolací súd k tomu ešte poznamenáva, že sám žalobca, ktorý je spoločníkom žalovanej obchodnej spoločnosti, v žalobe za jej sídlo označil V. teda adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd pochybil, ak svoj záver o tom, že rozsudok súdu prvého stupňa bolo potrebné považovať za doručený uplynutím tretieho dňa od vrátenia nedoručenej zásielky súdu, vyvodil iba zo správy poštového doručovateľa, pravdivosť ktorej bola žalovaným spochybňovaná.

Dovolací súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že odvolací súd konal v danej právnej veci inak, ako mu to stanovil Občiansky súdny poriadok v § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., a tým znemožnil žalovanému realizáciu jeho práva, aby na základe jeho včas podaného prípustného odvolania bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmané súdom odvolacím. Takéto konanie odvolacieho súdu je porušením práva na súdnu ochranu a predstavuje vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods.1, 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. novembra 2010

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová